

Sygn. akt VII U 676/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: praktykant Magdalena Wójcicka

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2018 r. w Warszawie

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę socjalną

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 11 kwietnia 2017 r. znak: (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata P. W., prowadzącego Kancelarię Adwokacką (...), ul. (...) lok.(...), (...) W. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł brutto, podwyższoną o stawkę podatku VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej M. K. z urzędu, którą to kwotę poleca wypłacić z Kasy Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie.

UZASADNIENIE

M. K. w dniu 16 maja 2017 r. wniosła odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji w/w organu rentowego z dnia 11 kwietnia 2017 r., znak: (...). Odwołująca zarzuciła zaskarżonej decyzji błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, tj.:

- błąd „braku” wynikający z niepełności przeprowadzonego tzw. postępowania dowodowego,
- błąd „dowolności” poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny i analityki określonych dokumentów dowodowych, co w istocie sprowadziło się do błędu logicznego w rozumowaniu w świetle wskazań wiedzy medycznej i doświadczenia życiowego;
- zlekceważenie większości dowodów, w tym bezpodstawne pominięcie określonych twierdzeń dowodowych i materiałów wynikających z dokumentów.

Ubezpieczona wniosła o przyznanie jej prawa do renty socjalnej z tytułu niezdolności do pracy od dzieciństwa oraz o dopuszczenie na tą okoliczność dowodu z opinii biegłego sądowego w celu ustalenia stanu jej zdrowia w czasookresie zarówno w dacie wydania zaskarżonego orzeczenia, jak i przed oraz po tej dacie (k. 2-5 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi

na odwołanie z dnia 14 czerwca 2017 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że w toku postępowania skierowano odwołującą do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem wydanym w dniu 4 kwietnia 2017 r. uznała, że badana nie jest całkowicie niezdolna do pracy. W związku z tym Oddział wydał zaskarżoną decyzję, zgodnie z którą odmówił ubezpieczonej prawa do renty socjalnej (k. 7-8 a. s.).

Sąd postanowieniem z dnia 23 czerwca 2017 r. dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów ortopedy, neurologa, psychiatry i okulisty celem ustalenia, czy odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres oraz, czy naruszenie sprawności organizmu powstało przed ukończeniem 18-roku życia, w trakcie nauki w szkole wyższej przed ukończeniem 25-roku życia oraz w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej (k. 11 a. s.).

Organ rentowy pismem procesowym z dnia 12 września 2017 r. wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego ortopedy. Oddział uznał, że ubezpieczona może wykonywać lekkie prace, gdyż jej stan zdrowia powoduje ograniczenia jedynie w zakresie wykonywania ciężkiej pracy fizycznej (k. 64 a. s.).

Odwołująca pismem procesowym z dnia 21 listopada 2017 r. wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego endokrynologa i okulistyki celem ustalenia, czy odwołująca jest niezdolna do pracy zarobkowej, co też Sąd postanowił w dniu 24 stycznia 2018 r. (k. 122-124 i 136 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K., urodzona w dniu (...), złożyła wniosek w dniu 1 marca 2017 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o przyznanie jej prawa do renty socjalnej (akta ZUS).

W toku rozpoznawania wniosku, odwołująca została skierowana na badanie do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 22 marca 2017 r. uznał, że nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy (akta ZUS).

Odwołująca w dniu 22 marca 2017 r. złożyła sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS. W związku z tym ubezpieczona została przebadana przez Komisję Lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 4 kwietnia 2017 r. podtrzymała stanowisko wyrażone przez lekarza orzecznika ZUS (akta ZUS).

Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 11 kwietnia 2017 r., znak: (...), zgodnie z którą odmówiono odwołującej prawa do renty socjalnej. Organ rentowy wskazał, że ubezpieczona nie spełnia pierwszego warunku zwartego w art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ponieważ Komisja Lekarska orzeczeniem z dnia 4 kwietnia 2017 r. ustaliła, że nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy (akta ZUS).

Sąd na podstawie opinii biegłych sądowych ustalił, że u odwołującej rozpoznano:

- w zakresie neurologicznym hypostaturę, dużą nadwagę, ślepotę oka prawego, cukrzycę, nadciśnienie tętnicze i jaskrę. Jednocześnie nie potwierdzono w aktualnym badaniu cech zespołu parkinsonskiego. Nie ma wzmoczonego napięcia mięśniowego ani drżenia, które jest śladowe typu emocjonalnego. Brak jest wyraźnych objawów ogniskowego uszkodzenia centralnego i obwodowego układu nerwowego. Odwołująca ma szereg wad zapewne wrodzonych oraz hormonalnych z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim. Z punktu widzenia neurologicznego ubezpieczona nie jest i nie była całkowicie niezdolna do pracy

(k. 35-36 a. s.);

- w zakresie ortopedycznym skoliozę piersiowo-lędźwiową czwartego stopnia, stan po operacji zespołu kanału nadgarstka prawego i zespół kanału nadgarstka lewego. Analiza przedstawionej dokumentacji, zebrany wywiad oraz przeprowadzone badanie pozwalają stwierdzić, że odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy od dnia 21 stycznia 2013 r.

z powodu skrzywienia i deformacji kręgosłupa ze znacznym upośledzeniem sprawności. Skrzywienie boczne jest wyjątkowo duże a zakres ruchu kręgosłupa tułowiowego praktycznie zniesiony. Ubezpieczona nie rokuje poprawy a jej niezdolność do pracy jest trwała

(k. 44-46 a. s.);

- w zakresie okulistycznym jednooczną wynikającą z praktycznej ślepoty oka prawego

w następstwie głębokiego niedowidzenia, zeza zbieżnego i małowocza o charakterze wrodzonym. Ubezpieczona od około 15 lat jest diagnozowana i leczona z powodu jaskry, jednak stan narządu wzroku w ostatnich latach jest stabilny. Wyniki badania pola widzenia

z lat 2002-2016 w oku lewym są prawidłowe a badania tarczy nerwu wzrokowego na granicy normy. Odwołująca nie jest osobą niezdolną do wykonywania pracy i może pracować

na każdym stanowisku pracy, gdzie nie jest wymagane widzenie obuocznego (k. 57 a. s.);

- w zakresie psychiatrycznym upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim z cechami organicznego uszkodzenia Ośrodkowego Układu Nerwowego. Odwołująca leczyła się psychiatrycznie w latach 1999-2000 z powodu zaburzeń adaptacyjnych ze stanami depresyjno-dysforycznymi. Organiczne uszkodzenie Ośrodkowego Układu Nerwowego przejawia się miernie wyrażonymi zaburzeniami emocjonalnymi i wybiórczymi deficytami poznawczymi bez otępienia. W związku z tym uznano, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej ze względu na jej stan psychiczny (k. 93-94 a. s.);

- w zakresie endokrynologicznym ciężką o nieustalonej etiologii, cukrzycę typu 2 leczoną doustnymi lekami przeciwcukrzycowymi, nadciśnienie tętnicze wyrównane farmakologicznie bez niewydolności narządowej, otyłość oraz wadę wrodzoną kręgosłupa pod postacią skrzywienia prawostronnego kręgosłupa. Stwierdzona u odwołującej ciężka jest wyrównana leczeniem substytucyjnym i nie powoduje upośledzenia funkcji ustroju.

W związku z tym nie stwierdzono u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy wywołanej schorzeniami endokrynologicznymi (k. 145-146 a. s.);

- ponownie w zakresie okulistycznym krótkowzroczność niskiego stopnia oka lewego, nadwzroczność średniego stopnia oka prawego, astygmatyzm krótkowzroczny niskiego stopnia oka prawego, różnowzroczność, stan po operacji zeza zbieżnego oka prawego, zeza zbieżny oka prawego, niedowidzenie dużego stopnia oka prawego, brak widzenia obuocznego oraz jaskrę prostą wyrównaną obu oczu. Rozpoznane schorzenia nie czynią odwołującej całkowicie niezdolną do pracy. Ubezpieczona jest zdolna do pracy uwzględniając przy tym przeciwwskazania wynikające z braku widzenia obuocznego (k. 180-182 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy i w aktach rentowych oraz na podstawie opinii biegłych sądowych z zakresu neurologii, ortopedii, okulistyki, psychiatrii i endokrynologii. Autentyczność dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron, dlatego Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy. W ocenie Sądu opinie biegłych sądowych lekarzy specjalistów są wiarygodnym dowodem w sprawie, gdyż wydane zostały w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującej i bezpośrednie badanie przez lekarzy, którzy są specjalistami w swoich dziedzinach posiadającymi bogatą wiedzę medyczną oraz wieloletnie doświadczenie zawodowe. Zdaniem Sądu opinie powołanych w sprawie biegłych nie pozostawiają żadnych wątpliwości co do dokładnego określenia stanu zdrowia odwołującej. Należy wskazać,

że jedynie zdaniem biegłego sądowego ortopedy ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy od dnia 21 stycznia 2013 r. Pełnomocnik organu rentowego kwestionował złożoną opinię w zakresie ustalonego stopnia niezdolności do pracy i wnosił o dopuszczenie dowodu

z opinii innego biegłego sądowego z zakresu ortopedii. Jednakże w ocenie Sądu wnioszek ten był nieuzasadniony, a jego uznanie prowadziłoby jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd uznał również, że strona odwołująca nie kwestionowała ostatnich opinii sporządzonych przez biegłych sądowych i nie zgłaszała żadnych wniosków dowodowych.

W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia kończącego postępowanie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. K. jako niezasadne podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 4 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą o rencie socjalnej” - renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18-tego roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25-tego roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Renta socjalna okresowa przysługuje przez okres wskazany w decyzji jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej "Zakładem".

W myśl art. 5 ustawy o rencie socjalnej, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia

17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach”.

Zgodnie z art. 12 ustawy o emeryturach i rentach, niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu.

W świetle art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego.

Prawo do świadczenia w postaci renty socjalnej przysługuje zatem w wypadku wypełnienia wszystkich przesłanek zawartych w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej.

Sąd zważył, że w szczególności u osoby wnioskującej musi zaistnieć całkowita niezdolność do pracy ustalana w trybie przepisów ustawy o emeryturach i rentach. W niniejszej sprawie jedyną kwestią sporną było ustalenie, czy ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy

oraz, czy niezdolność ta powstała przed ukończeniem 18-tego roku życia, w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25-tego roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Sąd zważył, że pozostałe przesłanki związane

z prawem do świadczenia nie stanowiły przedmiotu sporu między stronami.

Na podstawie analizy zgromadzonej dokumentacji medycznej w toku postępowania dotyczącej stanu zdrowia odwołującej oraz w oparciu o opinie biegłych sądowych lekarzy

z zakresu neurologii, okulistyki, psychiatrii i endokrynologii, Sąd doszedł do przekonania,

że nie jest ona osobą całkowicie niezdolną do pracy. Jednakże biegły sądowy z zakresu ortopedii uznał, że ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy od dnia 21 stycznia

2013 r. Biegli sądowi badający schorzenia ubezpieczonej posiadają wieloletnie doświadczenie w opiniowaniu tożsamyh spraw, a co za tym idzie sporządzone przez nich opinie posiadają wysoki walor dowodowy. Sąd doszedł do wniosku, że niewątpliwie bezspornym jest,

iż ubezpieczona jest osobą mającą poważne problemy zdrowotne. Z toku postępowania sądowego wynika, że u odwołującej największe schorzenia występują po stronie ortopedycznej. Dlatego też Sąd uznał, że z powodu skrzywienia i deformacji kręgosłupa

ze znacznym upośledzeniem sprawności, ubezpieczona jest osobą całkowicie niezdolną

do pracy. Jednakże zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, aby ubiegający się o prawo

do pobierania renty socjalnej mógł ją utrzymać, musi być uznany za całkowicie niezdolny

do pracy w odpowiednim czasie zakreślonym przez ustawę. Aby uzyskać świadczenie, naruszenie sprawności organizmu u osoby odwołującej musi powstać przed ukończeniem

18-tego roku życia, w trakcie nauki w szkole wyższej przed ukończeniem 25-tego roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Brak wypełnienia ostatniej przesłanki budzącej spór w niniejszym postępowaniu, nie uprawnia ubezpieczonej w świetle prawa do przyznania jej prawa do renty socjalnej. Odwołująca urodzona w dniu (...), ukończyła 18-ty rok życia w dniu (...), a 25-ty rok życia w dniu

(...)Odwołująca również nie podnosiła ani nie wykazała, aby na dzień 21 stycznia 2013 r. była w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Wobec powyższego Sąd doszedł do przekonania, że M. K. została uznana za całkowicie niezdolną do pracy w dacie, w której nie legitymowała się odpowiednim wiekiem ani nie udokumentowała nauki w żadnej placówce, co doprowadziło do oddalenia jej odwołania oraz uznania za prawidłową decyzję organu rentowego z dnia 11 kwietnia 2017 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata

z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714).

Zarządzenie: (...)

(...)